

KADER SIRRI

ŞEMSETTİN KESER

Sırr-ı kader gizlidir. Kaderdeki incelikleri ve sırları Allah'tan başka kimse bilemez. Saadet alametleri Saidlerin (üstün ahlaklı, Hak katında makbul olanların) ikrarıyla, şekavet (kötü iş işlememeye müsait yaratılıştaki olan) asarı da (eserleri de) şakilerin inkarıyla zahir olur. (Açığa çıkar) Kulların küfürlerinin kaderle bağlantısı toprağa atılan çekirdek gibi gizlidir. Çekirdekten ağaç çıkar. Ağaçta çekirdeğin özelliği yine gizlidir. Ağaçtan dallarla birlikte çekirdek de çıkar. Dallarındaki meyve çıkıncaya kadar yine ne olacağı bilinmez. Meyve zahir (açık) olsa bile meyveden çekirdek çıkıncaya kadar yine durum gizlidir Çekirdeğin meyveyle zuhuruyla (ortaya çıkışıyla) iş sonuçlanmış ve noktalanmış olur. Sırrı kaderde aynen böyledir.

Kader, saadet ve şekavet tohumu olarak ilmi ilahide gizlidir. Bu tohumdan insanın vücut ağacı zahir olur. Saadet ve şekavet o vücutta gizlidir; insanın ahlakının dal ve budaklarıyla çıkar. Yine insanın saadet ve şekavet bunlar arasında gizlidir. Bunun ardından amel meyvesi sayılan ikrar, inkâr iman veya küfür meyvesi ortaya çıkar ve böylece kaderin sırrı iman ve şekavet meyvesi ile zahir olmuş olur. Kaderin sırrı, saadet veya şekavetle damgalanması sırasında tam olarak ortaya çıkmış olur.

"Allah kalplerine mühür vurduklarını" küfürlerinin damgasıyla damgalamıştır. Her ne kadar mühürlerindeki damga ezeli ahkamla ve sırrı kader ile kazanılmış ise de vakia budur. Neticede onlar, visal devletinden mahrum olurlar ve bu mühürle kulakları da damgalanır. Melikin zül celalin hitabını duymazlar. Gözleri üzerinde delalet ve körlük perdesi bulunduğundan Hakkın cemali ba kemalini müşahade edemezler. Onlara daimî bir mahrumiyet ve acıklı bir azap vardır.

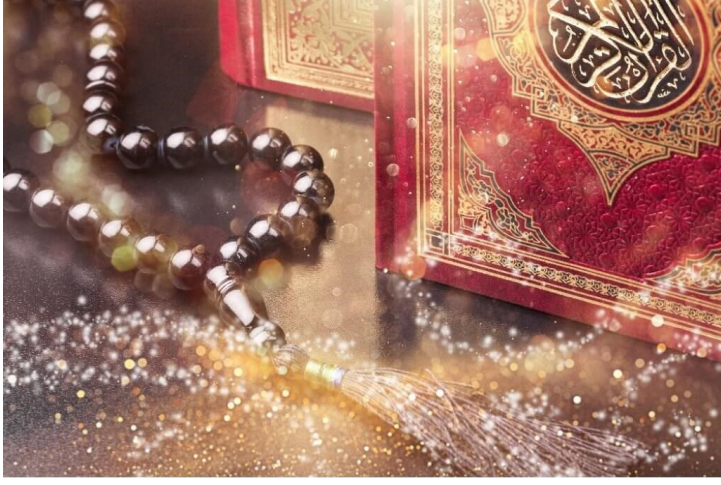
Ahmak insan zahire (görünüşe) bakar.
Akıllı ise işin özünü arar. Hiçbir bela ve sıkıntı yoktur ki altında rahmet ve lütuf bulunmasın. Ancak az bir hayır için çok hayrı terk etmek büyük bir şerdir. Zorluklar, ruhları bedene ait bağlardan kurtarıp temizlemek içindir. Cehennemnin yaratılması kötülerini iyi ameller işlemeye yöneltmek içindir. Şeytanın varlığı kulların içinden muhlis olanları çıkarmak içindir. Tahkik erbabının hali de **Hz. Musa ile Hızır** kıssasında olduğu gibi zahire değil hakikatlara sarılmaktır. İnsan tabiatının hoşlanmadığı birçok şeyde, gizli birtakım sırlar ve hikmetler olabilir.

KÜÇÜK ŞEYLERİ İSTEMEK

Sufilerden birine birisi gelmiş ve ona "sana küçük bir ihtiyacımı görmek için geldim" deyince Sufi; "sen o küçük ihtiyacın için küçük bir adam ara" cevabını vermiştir. RAHMAN büyük nimetlerin O'na ait olduğunu gösterdiğinden kulun Allah'tan az bir şey talep etmesi sui edep olur. Bu ülkenin en zengin adamına gidip bana bir lira verir misin demek gibidir. Ancak RAHİM'in hemen RAHMAN'dan sonra gelmesi, her türlü vehim ve şüpheyi ortadan kaldırmak ve küçük şeyleri de Cenabı Hak'tan isteyebilmek cüretini sağlamak içindir.

Hak Teala'dan ayakkabının bağına, tencerenin tuzuna kadar her şeyi istemek mümkündür.

"Her güvercin bir yol ve üslup üzere uçar ;Ancak bu güvercin tarafsızlık tarafına uçar"

Hız. Pir bu sözü ameli gaye edinenlerin halini anlatıp kendisinin cennet ve cehennem gayesinden azade olup tarafsızlık tarafı olan varlığın sahibi olan Hak Teala'yı gaye edindiğini belirtir.

KUR'AN DA ORTA YOL AYETLERİ

Fatiha suresinde kul, Rabbi'nden diliyor **"Bizi sıratı müstakime ilet."**

Sırat-ı müstakim, **"İslam milleti ve Hakk din"** demektir. Din maksada götüren, Hak ise asıl maksat olduğundan dine sıratı müstakim denmiştir

"İşte benim doğru yolum budur" (Enam 6/153) ayeti nefsin direnmesine rağmen, masivadan yüz çevirmeyi istemek ve bütünüyle Allah'a yönelmeyi dilemek demektir. Bu ööyle bir yöneliş olmalı ki **Allah Teala, Hız. İbrahim** gibi kendisine oğlunu kurban etmeye emretse tereddütsüz yerine getirmeli, **İsmail** gibi kesilmese bile, kesilmek için boyun vermelidir. **Yunus** gibi kendisini denize atabilmelidir. **Musa** gibi, yüksek derecelere ulaşsa bile kendisinden **Hızır'a** talebe olması istenince derhal kabul edebilmelidir. **Yahya ve Zekeriya** gibi vücudu testere ile biçilecek olsa, emri bil maruf ve nehyi anil münker yolundan geri durmamalıdır.

"Namazkılarken sesini pek yükseltme! O kadar da kısma! İkisinin arasında bir yol tut" (İsra 17/110). **l**

â

"Onlar ki harcadıkları vakit savurganlığa gitmez cimrilik de etmezler. Bu ikisi arasında dengeli olurlar"(Furkan 25/67)

"Gözü ne başka tarafa kaydı ne de onu atlayıp geçiverdi" (Necm 53/17)

"Eli sıkı olma" büsbütün eli açık olma"

Hız. Peygamber, hiç evlenmemeye, devamlı oruçlu bulunmaya, geceleri hiç uyumamaya azmederek ibadet etmenin hükmünü soran üç sahabeye şu nasihatte bulundu. Nefsinin sende hakkı olduğu gibi, hanımının da vücudununsa hakkı vardır. Öyleyse bazen **onu** tut, bazen tutma, Gecenin bir kısmında **namaz** kıl, bir kısmında uyu" buyurdu.)

Peygamberimiz, Hız. Ömer'i yüksek sesle Kur'an okurken bulunca sebebini sordu: **"Uyuyanları uyarmak ve şeytanları kovmak için böyle yapıyorum"** dedi. Bunun üzerine **Efendimiz SAV** "Sesini biraz alçalt" buyurdu. **Hız. Ebubekir'in** yanına vardı. Onu da çok kısık sesle Kuran okuduğunu görünce sebebini sordu. O da **"kendisine münacatta bulunduğum zat beni duyuyor"** diye cevap verdi. Efendimiz ona, **"sesini biraz yükselt"** buyurdu.

İslam şeriatında her türlü teşvik ve korkutma, hal ve hüküm, sıfat ve huy konusunda dengeli bir orta yol önerilmiştir. Hatta bazı kötü huylar Allah için kullanıldığında bunların iyilik olacağını bildirmiştir. Mesela Allah için sevmemek ve Allah için vermemek bu kabildendir. Bu iki kötü huy Allah için olunca hayra vesile olacağından makbul olur.

SIRLAR EMİN KİMSELERE VERİLİR, NURLAR EDEPLİ KİŞİLERE AKAR

Muhyiddin İbni Arabi'nin bir kitabında bir hikâye anlatılır. Bir şeyhin güvenilir olduğunu iddia eden bir müridi vardı. Şeyh onun güvenilir olmadığını biliyordu. Mürid ise şeyhin kendisi hakkında yanıldığını iddia ediyordu. Bir gün şeyhe gelerek ve

emaneti koruyacağına söz vererek kendisine esrarı ilahiyeden bazı şeyler göstermesini istedi.

Bunun üzerine şeyh müridlerinden birisini alıp bir odaya gizledi. Sonra bir koç kesip çuvala koydu. Tam bu sırada kendisinin güvenilir olduğunu iddia eden mürid içeri girdi. Şeyhi, elinde bir bıçak, önünde kanlara bulanmış bir çuval görünce hayretler içinde sordu: "Efendim nedir bu haliniz?"

Şeyh gizlediği müridini kastederek, "falan beni kızdırdı Ben de- nefsinin hevasını kastederek "onu öldürdüm" dedi. Böylece şeyh yalan söylemiş oldu. Fakat mürid olayı olduğu gibi kavrayamadığı için, öldürülen çuval içine konulanın, ismi zikredilen mürid olduğunu sandı.

Şeyh : " İş bu bir emanettir. Bunu benim için gizli tut ve gel kesilip çuvala konan cenazeyi beraber defnedelim" dedi ve beraberce çuvalı içindeki ile birlikte evin içine çukur açıp defnettiler. Şeyh bu davranışı ile müridi imtihan etmek ve ne kadar güvenilir olduğunu ortaya çıkaracak bir iş yapmak istiyordu. Sonrasında saklanan müridin babası gelip oğlunu sordu. Şeyh ona "çocuğun yanımda duruyor" dedi. Adam çekti gitti. İmtihana tabi tutulan mürid, bu işe tahammül edemeyerek bu müridin babasına : "şeyhin oğlunu öldürdüğünü ve beraberce defnettiklerini" haber verdi. Bunu duyan adam, devrin hükümdarına şikayetçi oldu.

Hükümdar şeyhin güvenilir olduğunu biliyordu, bu konuda biraz duraksadı sonra şeyhi sorgulamak üzere bir hâkim ve fukahadan bazı kimseler gönderdi. O imtihan edilen mürid de şeyh hakkında ileri geri söylenip duruyordu. Durumu öğrenmek üzere çuvalı çıkarmak zorunda kaldılar. Boğazlanıp çuvala konan nesnenin bir koç olduğunu gördüler. Daha sonra gizlenen mürid de gizlendiği yerden çıkıp huzura geldi. Kendisinin emin olduğunu iddia eden mürid rezil oldu. Ancak bu konuda son pişmanlık fayda vermedi. İbni Arabi hazretleri anlattığı bu hikayeden sonra zikretmiştir ki: *Sırlar ancak emin kimselere verilir ve nurlar ancak edepli olanlara akıtılır.*

NEFSİN HEVASINA UYMANIN BELİRTİLERİ

Nefsin hevasına uymanın alametlerinden birisi de farz ve vacipleri yerine

getirme konusunda tembel davranmakla beraber, nafile ibadete koşturaktır. Allah'ın muhafaza ettikleri hariç halkın çoğu bu durumdadır. Böyleleri pek çok evrad ile fevkalade ağır nafilelerle uğraştıkları halde, çoğu zaman tek bir farzı usulüne uygun şekilde yerine getirmekte tembellik gösterir.

Akıllı kişi önce sermayeyi elde etmeli sonra bununla kar elde etmeye çalışmalıdır. Kar elde etme işi zorunlu değil, isteğe bağlıdır. Hak Teala kullarının ibadete, kendisi ile muameleye pek fazla ilgi duymadıklarını bildiği için, onlara kendisine ibadeti farz kılmıştır. Nedense halkın çoğu bir sebep olmadan Allah'a doğru yönelmezler. Fakat mürüvvet ve safa ehli böyle değildir.

Mesnevi'de şöyle gelmiştir:

Kulun iradesi ile ibadeti, yemeğin tuzu gibidir.

Yoksa bu eflak, ister istemez hareket etmektedir. Hareketi karşılığı ona ne bir mükafat, ne de ceza vardır.

Senin iradenle yaptıkların kıyamette hüner ve marifet olur. Nefse zor gelen işleri yapmak aklın yularıdır. Nefsin hoşuna gelen işleri yapmak ise aptalların işi. Mecnun gibi görünen gerçek aşıkların amelleri aydınlıktır. Çünkü isteyerek amel yaparlar.

AHİRETTE SORULACAK İKİ KELİMELİK SORU?

Rivayete göre **İmam Şibli** hazretleri bir gün halka vaaz etti. Kıyametten, kıyametin dehşetinden bahsetti. İnsanları ağılattı. O esnada yanlarına Ebu'l Hüseyin Nuri geldi ve : "İnsanları bu kadar korkutma! Çünkü o günün hesabı iki kelimedenden ibarettir. Bu kadar uzun değildir. O iki kelime de şudur: MEN TÛRA BUDEM TU Kİ RA BUDİ" **"Ben seninle idim, sen kiminle idin?"**

AMELLERİMİZİN SEMA KAPILARINDA KONTROLÜ

Peygamber sav in Muaz İbn Cebel'e tavsiyesinde şu hususlar önemlidir.

Hak Teala gökleri ve yeri yaratmadan önce yedi melek yarattı. Yedi semadan her

birine bir meleği kapıcı koydu. Hafaza melekleri sabahdan akşama kadar , kulun gündüz amelini semaya yükseltir.

Bu amellerin sema kapılarında kontrolü yapılır.

Birinci kat semaya varıldığında orada görevli melek **GIYBET KONTROLÜ** yapar. Bu amelin sahibinde giybet olup olmadığı kontrolü yapılır var ise o amel kapıdan geçirilmez

İkinci kat semaya varıldığında orada görevli melek **FAHR (ÖVÜNME) KONTROLÜ** yapar. Amel sahibinde övünme varsa buradan öteye geçirilmez.

Üçüncü kat semada **KİBİR KONTROLÜ** yapılır

Dördüncü kat semada **UCUB (KENDİNİ BEĞENME) KONTROLÜ** yapılır

Beşinci kat semada **HASED KONTROLÜ** yapılır.

Altınca kat semada amel sahibi insanın **MERHAMET KONTROLÜ** yapılır.

Yedinci kat semada **İHLAS KONTROLÜ** yapılır.

Bu hicaplar aşıldıktan sonra Hak Teala huzuruna varırlar. Hak Teala meleklerle şunu söyler:" Siz, kulumun amelini zapdetmekle görevli meleklersiniz. Ben de kulumun kalbine vakıfım. O, bu ameli işlerken beni değil, Benden başkasını murad etmiştir. Lanetim onun üzerine dökülecektir" Melekler hep birden "*Lanetin onun üzerine olsun ey Rabbimiz*" derler

Bunun üzerine **Muaz İbn Cebel** diyor ki: "*Ya Resulallah*, peki ben nasıl kurtulacağım ve salaha ereceğim?" **Resulü Ekrem** buyurdu: "Bana iktida (örnek al) et. amelinde kusur olsa bile, yakine ermeğe çalış, lisanına sahip ol, giybetten sakın, Kur'an alimi olan kardeşlerini giybet etme. Kendini onlardan üstün görme, ahiret amelinin içine dünya amelini katma. İnsanların arasını açıp darmadağın etme, kıyamet günü cehennem köpekleri de seni darmadağın eder. Amelinle insanlara gösterişte bulunma , riyadan sakın!"

KURAN DA SIVRİSİNEĞİN ZİKREDİLMESİ

Bakara Suresi'nin 26. Ayeti'nde sivrisinek misali verilmiştir. Sivrisinekten bahsedilince *Yahudiler* güldüler ve "*Bu, Allah'ın kelamına asla benzemez*" dediler.

Cenab-ı Hakk dünya ehline ibret olsun diye, sivrisineği misal vermiştir. Çünkü sivrisinek aç kaldığı sürece yaşar ve doyunca ölür. Ehli dünya da böyledir. İstiğnaya erip tokluğa nail olunca isyana ve azgınlığa kalkışır. Evvela kalbi ölür, sonra manen gerilemeye başlar.

İnsan sivrisineği ne kadar defetmeye çalışsa o yine musallat olur. İnsana saldırma cesareti vardır. En güçlü yaratıklardan birisi olan Aslan bile insanın bulunduğu yerden uzak olan yerleri mekân ittihaz eder. *Eğer sivrisinekteki cüret ve cesaret Aslan'a verilmiş olsaydı, insanlar helak olurlardı.*

Hikâye olunur ki **Abbasi Halifelerinden Me'mun**, hutbe okurken bir karasinek geldi gözüne kondu. Birkaç defa kovdu ise de sinek yine geldi. Hutbesini kesmek zorunda kaldı. Namaz kıldıktan sonra Basralıların "**Mutezile**" mezhebindeki şeyhi **Ebu Huzeyl'e "Ya Eba Huzeyl! Allah sineği niçin yaratmıştır? diye sordu. O da "Zorbaları güçsüz sinek karşısında acze düşürmek için" diye cevap verdi. Me'mun bu söz üzerine insafa gelip " Doğru söyledin" diye ona ikramda bulundu.**

HARUT VE MARUT GİBİ OLMAK,

Melek olan bir varlığın," Ben şöyle yaparım, böyle yapmam" gibi iddialar içinde olması ki bu iddialar **Hz. Adem'in** zürriyetini, nefse uymak, öldürmek, zulüm ve bozgunculuk etmekle kötüleyip, "eğer, biz onların yerine yeryüzünde halife olsaydık, onların yaptıkları gibi yapmazdık" demeleri akabinde Hak Teala o iki meleği gökten indirip beşeriyet libası giydirerek , insanlar arasında doğrulukla hükmetmeyi emretti ve şirki, haksız yere adam öldürmeyi, zina ve içki içmeyi yasakladı.

Harut ve Marut bir ay geçmeden imtihan edildiler. İçki içip kan döktüler, zina

edip adam öldürdüler ve putlara secde ettiler. Peygamberler bu noktada korunmuşlardır. Melaike bile kendini koruyamıyorsa zayıf olan insan ancak Hak Teala'nın yadımı ile bu hallerden korunabilir.

MELEKLER HER NE KADAR KENDİLERİNİ YARATAN ALLAH'IN VAR OLDUĞUNU BİLİYORLARSA DA İLİMLERİ, BÜTÜN SIFATLARI İLE KENDİ NEFİSLERİNİ VE YİNE BÜTÜN SIFATLARI İLE HAKK'I BİLİP TANIMAYA YETMEZ. BU SEBEBLE DEDİLER Kİ " SEN YÜCESİN YA RABBİ. BİZİM, SENİN BİZE ÖĞRETTİĞİNDEN BAŞKA BİR BİLGİMİZ YOKTUR"

Hilafet ile kendi nefisini ve Allah'ın bütün isimlerini bilen sadece insandır. İnsan manen Allah'a naip olur ve onu temsil eder. Şöyle ki alemde, Allah'ın nur ışığı ile aydınlanıp Hakk'ın sıfat nurlarını yeryüzünde Hakk'ın halifesi olarak açığa vuracak insan lambasından başka lamba yoktu. Çünkü insan, Allah Teala'nın nurunu kabule müsaiiddir. *İnsana kalp camı içerisinde verilen sır lambası, ceset oyuğu içerisinde bulunmaktadır. Kalp camı içinde ruh yağı vardır.*

Bu yağ, kendisine ateş değmese bile akıl sıfatları yardımıyla ışık verir. Sır lambası içinde hafi fitili vardır. **Allah Teala** yeryüzünde bir halife yaratmak isteyince cemal nuruyla insanın sır lambasına tecelli ederek bu nuru dilediği kimsenin hafi fitiline ulaştırır. O takdirde bu kimsenin lambası, Allah'ın nur ateşiyle aydınlanarak Rabbinden bir nur üzere olur. Nihayet Allah'ın yeryüzünde halifesi durumuna geçer. *Hakk'ın adl, ihsan, rahmet, re'fet, izzet, kahr, gazab ve intikam gibi sıfat nurları bunları hak edenlerde zahir olur.*

BİLMİYORUM DEMEK

"BİLMİYORUM demek ilmin yarısıdır" denilmiştir. İmamı Azam hazretlerinin baş talebelerinden Ebu Yusuf'a bir mesele sorulmuş o da "bilmiyorum" deyince ; Soranlar:

"Her gün beytülmalde şu kadar para alıyorsun, sonra da bilmiyorum," diyorsun dediler. Onlara şu cevabı verdi:

"Ben sadece ilmin miktarınca ücret alıyorum, eğer cehaletim miktarınca alacak olsaydım, dünyanın bütün malları yetmezdi."

Hikâye olunduğuna göre bir alime minberdeyken bir mesele soruldu. O da "bilmiyorum" dedi. "Minber cahillerin yeri değildir" denilince o; *"Ben ilmin kadar yükseldim, eğer cehaletim miktarınca yükselseydim semaya ulaşırdım"*

İLİM MEİCLİSİNDE BULUNMAK

Sahabeden Ebu Zer hazretlerinden rivayet edilen bir hadis-i şerifte buyrulmuştur:

"İlim meclisinde bulunmak , bin rekât (nafile) namazdan, bin hastayı ziyaretten ve bin cenazeyi teşyi etmekten daha efdaldır"

"Ya Resulallah Kur'an okumaktan da mı efdaldır?" denilince Efendimiz "İlimsiz Kur'an fayda verir mi?" buyurmuştur. **BİR BAŞKA HADİSTE ŞÖYLE BUYRULMUŞTUR:"**

Babanın yüzüne, Kâbe-i Muazzama 'ya, Mushaf-ı Şerif'e ve alimin yüzüne bakmak ibadettir. Bir alimi ziyaret eden, beni ziyaret etmiş gibi olur. Bir alimle oturan benimle oturmuş gibidir. Kim dünyada benimle oturursa Allah Teala da kıyamet günü onu benimle oturtur."

İNSAN NESLİ NİÇİN DÜNYADA DEVAM ETTİ

Hız. Âdem atamız ve **Havva annemiz** yaratılıp cennette yaşadılar, sonra dünyaya indirildiler. İnsan nesli dünyada devam etti. Eğer cennette insan nesli yaratılmaya başlasaydı celal sıfatları cennette etmeyecekti. Cennette cemal sıfatları tecelli edecekti. Bu nedenle **Hak Teâlâ'nın** celal sıfatları kemalat bulmayacaktı. İyi ve kötünün ayırt edilmesi Celal sıfatının tecellisi ile mümkündür. Kemal sıfatlarının yarısı olan celal sıfatının tecelli edeceği bir muhatap olmayacağı için insan nesli dünyada devam etmiştir. İnsan dünyada isyan etti, Tevbe etti ve tevbesi kabul edildi .

Hafız Sadi-i Şirazi şöyle der:

"Ben, Firdevs'te yaşayan , bir melektim./Âdem, beni oradan bu harap dünyaya getirdi"

Ayasofya Camii kürsüsünde **Şeyh Nureddin Zade'ye** yöneltilmiş bir mülhide ait soru kâğıdı üzerinde bu yazılmış ve açıklanması

istenmişti. Şeyh Nureddin Zade bu suruyu şöyle cevaplandırdı.

Sen, sulbünde fesad ve dinden sapma istidadı olduğu için Adem'i cennetten çıkarttın. Eğer babamız Âdem cennetten çıkartılmasaydı, mülhitler ve facirler cennette kalırdı ki gayretullah böylelerinin cennetten çıkartılmasını gerektirmiştir.

İDARECİYE KARŞI HAKKI İFADE EDEBİLMEK

Günümüzün insanları bir idareci gördüğü vakit içlerindeki ters davranışlarda bulunmaktadır. Hırsız idareciye saygı göstermekte, "sayın " kelimesini çokça kullanıp idareciye yağ çekmek tabir edilen methiyeli sözler sarfetmektedir. Bundan maksat, zararından emin olmak, idareciden menfaat temin etmek duygusudur. Bir hadise anlatılır:

Emevî Halifesi Süleyman bin Abdülmelik, Mekke'ye giderken Medine'ye uğradı. Burada birkaç gün kaldı. Yanındakilere Sahabeden birini görmüş bir kimse bulunup bulunmadığını sordu. "**Evet Ebu Hazım sahabeye yetişmiştir.**" denildi. Bunun üzerine birini gönderip onu huzura çağırttı. **Ebu Hazım** yanına gelince aralarında şu konuşmalar geçti. **Süleyman Bin Abdülmelik** dedi ki:

-Ya Ebu Hazım, bize verdiğiniz bu cefa nedir? Şehrin önde gelenleri ziyaretime geldiği halde siz gelmediniz?. Ebu Hazım da ona:

-Ne cefası ey müminlerin emiri! Olmayan bir şeyi söylemekten Allah'a sığınırım. Sen, beni daha önceden tanımadığın gibi, ben de seni ilk defa görüyorum" diye karşılık verdi. Halife ;

-Doğru söyledin. Yarın Allah'ın huzuruna nasıl çıkacağız?".

Ebu Hazım :"İyiler uzun yoldan gelen birinin ailesine kavuşması gibi, huzura çıkacaktır. Kötüler ise efendisinin yanına getirilen kaçak köleler gibi" dedi. Süleyman ağladı ve dedi ki "**Keşke Allah'ın yanındaki değerimi bilseydim**" deyince **Ebu Hazım:**" **Amellerini Allah'ın kitabıyla karşılaştırdı değerini anlarsın "** cevabını verdi.

Halife "**kitabın neresine bakayım?"** deyince **Ebu Hazım :**"Şüphesiz iyiler nimet içinde, facirler ise cehennemdedir" (**İnfitar 82/13-14**). ayetine bak" dedi. Halife :"**Ey Ebu Hazım, Allah'ın rahmeti nerede kaldı?"** deyince "**Şüphesiz Allah'ın rahmeti yakındır**"(**Araf 7/56**) ayetini okudu.

-Ey Ebu Hazım , Allah'ın en üstün kulları kimlerdir?

-Akıllı ve şahsiyet sahibi olanlardır.
-"En hayırlı ameller hangisidir?"

-Haramlardan kaçmakla beraber, farzları da ifa etmektir.

- " Hangi duaya daha çok icabet edilir?"

-İyilik yapılanın iyilik yapana ettiği duaya".

- "Sadakanın en hayırlısı hangisidir?"

-Çok fakir ve geçimi dar olana minnetsiz; başa kakmaksızın verilendir"

- "En doğru söz hangisidir?"

- Korktuğun veya kendisinden bir şey beklediğin kimsenin yanında söylediğin gerçeklerdir."

- "En akıllı mümin kimdir?"

-Allah'a itaat içinde bulunan , başkalarını da buna teşvik edendir.

-En ahmak mümin kimdir?"

- Zalim arkadaşının heva ve hevesine uyarak , onların dünyaları için kendi ahiretini satan mümindir."

Halife : " Peki bizim durumumuz nedir? deyince ve bu suale cevapta ısrar edince; Ebu Hazım,

- "Ey müminlerin emiri; atalarınız halka kılıçla zulmetti. Bu saltanatı meşveretsiz ve zorla aldılar, bu dünyaya arkalarında birçok ceset bırakarak terketteler. Eğer onların söylediklerini ve haklarında söylenenleri bilseydiniz? dedi. Bu söz üzerine halifenin yanındakiler kızdılar. "Ne çirkin söz

söylüyorsun Ebu Hazım" deyince Ebu Hazım:" Hayır, bilakis sen yalan söylüyorsun. Allah Teala , alimlerden Kur'an-ı açıklamak ve hakikatleri gizlememek üzere söz aldı" dedi.

Halife : " Peki, o halde kendimizi nasıl düzeltelim?" deyince Ebu Hazım : "Gurur ve kibri bırakarak, insanların haklarını eşitçe dağıtarak" dedi. Halife : " Peki halktan nasıl toplayalım?" deyince Ebu Hazım: "Helal yerlerden alıp ehline vererek" dedi.

Bunun üzerine Halife ona : "Ey Ebu Hazım bizimle arkadaş olur musun? Bizde sana ikram ederiz" deyince Ebu Hazım : "Allah korusun! Eğer size biraz yaklaşırsam, yaşarken de ölürken de Allah'ın bana azap etmesinden korkarım" dedi. Halife ona "bana dua et" deyince Ebu Hazım: "Allah'ım eğer Süleyman senin dostun ise ona dünya ve ahiret işlerini kolaylaştır, düşmanın ise onu elinden tutup razı olduğun işleri yapmaya sevk et" dedi

Ebu hazım oradan ayrıldıktan sonra halife ona yüz dinar gönderdi. Bu parayı dağıt ihtiyaç olursa tekrar göndereceğim notunu da yazdı. Ebu Hazım halifenin parasını geri gönderirken şu notu yazdı:

"Ey mü'minlerin emiri! Senin bana soru sormanın benimle alay, benim cevabımın da boş olmasından Allah'a sığınırım. Hakkım olmayan bu parayı geri göndermem de cömertliğimden değildir. Bu miktarda bir paraya senin sahip olmana bile razı olmazken, nasıl kendi hakkımda razı olurum. Eğer bu gönderdiğin yüz dirhem sana verdiğim nasihatın karşılığı ise zaruret halinde leş, kan ve domuz eti , bu paradan daha helaldir. Eğer bu benim beytülmalden bir hakkım ise aynı ücreti benim gibi olanlara da ver, Aksi takdirde bu parayı kabul edemem"

KAVMİLETÇİLİK VE MEHMET AKİF

Osmanlı'nın yıkılış dev daimî en etkili unsur olan kavmiyetçiliği Batı enjekte etmekteydi. "Böl, parçala, yut" bir İngiliz siyasetiydi. **Türkler , "din ve millet birdir"** düsturunu tatbik ederek fethettikleri yerlerin Müslüman halklarını kendilerine benzetmeye çalışmamışlardır. Aksine bazı bakımdan kendileri o halka benzemişlerdir.

Cezayir'e Tunus'a gidip araştırılrsa aralarında Araplaşmış pek çok Türk7e rastlarsınız. Mısır'a asırlardan beri yüz binlerce Türk gelmiş ve yerleşmiştir. Bunların evlat ve torunları Mısır halkı ile karışmıştır. Kendi asıllarını unutacak kadar Mısırlılaştırılmıştır.

Dini ve milleti tek şey sayan Türk siyasi inancı, şark memleketlerini istila etmek isteyen Batılı siyaset adamlarının arzularına hiç uygun gelmez. Bundan dolayıdır ki Batılalar ; İslam ülkelerinde ırkçılık tefrikasına sebep olacak hareketleri teşvik etmekten geri kalmıyorlar. Bu nedenle Türklerle, Kürtlerle, Araplar arasında "din ve milliyetin birliğini" kuvvetlendirmek lazımdır.

İslamiyet'in üstünlüğü insanları birleştirmesi ve onlar arasında insanca ve kardeşçe bir hayatı yayma ve yaşatmasındadır. **Mehmet Akif** kavmiyetçilik belasının ne felaketlere yol açacağını farkındadır. Bu amaçla 1 Ağustos 1912 tarihli **Sebilürreşad** isimli gazetede çıkan şiiri şudur:

Müslümanlık sizi gayet sıkı, gayet sağlam/ Bağlamak lazım iken , anlamadım, anlayamam.

Ayrılık hissi nasıl girdi sizin beyninize ? / Fikr-i kavmiyeti şeytan mı sokan zihninize.

Birbirinden müteferrik bu kadar akvamı,/ Aynı milliyetin altında tutan İslam'ı.

Temelinden yıkacak zelzele kavmiyettir, / Bunu bir lahza unutmak ebedi haybettir.

Bir değil mahvedilen devlet-i İslamiyye../ Girdiler aynı siyasetle bütün makberiye.

Girmeden tefrika bir millete top giremez / Toplu vurdukça yürekler , onu top sindiremez

Bırakın eski hükümetleri, meydandakiler / Yetişir; şöyle bakıp ibret alan varsa eğer.

İşte Fas, işte Tunus, işte Cezayir, gitti! / İşte İran7ı taksim ediyorlar şimdi.

Müslüman , fırka belasıyla zebun bir kavmi, / Medeni Avrupa üç lokma edip yutmaz mı?